

SPOTKANIA

z
Małym Księciem

Wykorzystanie sztuki w pracy
pedagogicznej z dziećmi

Małgorzata
Kapłon

Niniejsza **darmowa publikacja** zawiera jedynie fragment pełnej wersji całej publikacji.

Aby przeczytać ten tytuł w pełnej wersji [kliknij tutaj](#).

Niniejsza publikacja może być kopiowana, oraz dowolnie rozprowadzana tylko i wyłącznie w formie dostarczonej przez NetPress Digital Sp. z o.o., operatora [sklepu na którym można nabyć niniejszy tytuł w pełnej wersji](#). Zabronione są jakiegokolwiek zmiany w zawartości publikacji bez pisemnej zgody NetPress oraz wydawcy niniejszej publikacji. Zabrania się jej od-sprzedaży, zgodnie z [regulaminem serwisu](#).

Pełna wersja niniejszej publikacji jest do nabycia w sklepie internetowym [Złote Ebooki](#).

Spotkania z Małym Księciem

Wykorzystanie sztuki
w pracy pedagogicznej
z dziećmi

Małgorzata Kapłon

Spotkania z Małym Księciem

Wykorzystanie sztuki
w pracy pedagogicznej
z dziećmi

Oficyna Wydawnicza „Impuls”
Kraków 2006

© Copyright by Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006

Adiustacja:
Anna Czelakowska

Projekt okładki:
Ewa Beniak-Haremska

ISBN 83-7308-744-3
ISBN 978-83-7308-744-6

Oficyna Wydawnicza „Impuls”
30-619 Kraków, ul. Turniejowa 59/5
tel. (012) 422-41-80, fax (012) 422-59-47
www.impulsoficyna.com.pl, e-mail: impuls@impulsoficyna.com.pl
Wydanie I, Kraków 2006

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział I	
Wychowanie przez sztukę	11
Wychowanie jako kształcenie do rozwoju i wartości	11
Twórczy charakter działalności dziecka	15
Istota wychowania przez sztukę	19
Rozdział II	
Scenariusze sytuacji edukacyjnych integrujących działania w obrębie dziedzin sztuki, oparte na <i>Małym Księciu</i>	
Antoine'a de Saint-Exupéry	31
Etap I – Spotkanie bohaterów	31
Etap II – Na planecie Małego Księcia	36
Etap III – Podróże międzyplanetarne	48
Etap IV – Wędrówka po Ziemi	59
Etap V – Rozstanie bohaterów	74

Rozdział III

Oddziaływania wychowawczo-dydaktyczne na kształtowanie się osobowości dzieci w procesie wychowania przez sztukę	83
Dziecięca interioryzacja wartości i emocji oparta na sztuce	83
Powiązanie plastyki z innymi dziedzinami sztuki	103
Piosenka jako obszar aktywności dziecięcej	116
Dziecięca ekspresja zainspirowana muzyką	122
Łączenie sztuki z zabawami interakcyjnymi	132
Uogólnienia i wnioski	137
Bibliografia	141
Aneks	145

Wszystkim moim dzieciom

Wstęp

Przygotowuję się dobrze do pracy, gdyż błędem jest myśleć, że sztuka to rzecz łatwa.

H. Toulouse-Lautrec

Na początku XXI wieku szczególną wagę zyskuje wiedza towarzysząca dojrzałej osobowości człowieka, a także relacje międzyludzkie. Potrzebne stają się jednostki o skryzalizowanym poczuciu własnej i kulturowej tożsamości; osoby kreatywne, empatyczne, otwarte i odpowiedzialne, o szerokich kompetencjach komunikacyjnych. Jak zauważa słynny futurolog A. Toffler, od ludzi oczekuje się, że w pracy wykorzystywać będą nie tylko swe zdolności umysłowe, ale także uczucia, intuicje i wyobraźnię¹. Jest on przekonany, że naturalnymi zwolennikami przemian są jednostki ceniące odmiennność i niezależność.

Pedagogika nieustannie poszukuje nowych sposobów wspierania i doskonalenia rozwoju człowieka. W momencie uznania twórczości za nieodłączny atrybut człowieczeństwa włączyła się do dyskusji nad kreatywnością, gdyż odpowiednie warunki do ukształtowania tak pożądanej obecnie, wszechstronnej osobowości mogą stworzyć tylko nauczyciele świadomi kulturotwórczego sensu edukacji, nauczyciele kreatywni i odważni. Współcześni pedagodzy za najważniejsze uznają stwarzanie dziecku warunków do rozwoju osobowości oraz przybliżanie mu świata wartości uznawanych za uniwersalne, a wśród nich wartości tradycyjnych: prawdy, dobra i piękna. W dalszej kolejności wymieniane są sprawności, a dopiero na końcu

¹ A. Toffler, H. Toffler, *Budowa nowej cywilizacji. Polityka trzeciej fali*, „Zysk i S-ka”, Poznań 1996, s. 56.

wiadomości. Praca pedagogiczna jest skierowana na dziecko jako podmiot i indywidualność, a różne zabiegi edukacyjne stosowane w jej trakcie mają doprowadzić do zintegrowania się w nim – przez poznanie, doświadczanie i przeżywanie – elementów rzeczywistości w aspekcie motywacyjnym, działaniowym i intelektualnym. Istotą tej pracy stanowi możliwość poznania wielopłaszczyznowej i wielowątkowej rzeczywistości otaczającej dziecko oraz wykorzystania w praktyce zdobytych sprawności i umiejętności, wiadomości i doświadczeń.

Niniejsza książka powstała w związku z ideą integracji oddziaływań wychowawczo-dydaktycznych w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej i dotyczy stymulacji dziecka do poznawania, przeżywania i przetwarzania świata w wychowaniu przez sztukę.

W rozdziale pierwszym (teoretycznym) omówiłam współczesne rozumienie wychowania, a także twórczy charakter działalności dziecka oraz istotę wychowania przez sztukę.

Rozdział drugi zawiera przykłady scenariuszy sytuacji edukacyjnych, będące propozycjami praktycznych rozwiązań założeń wychowania przez sztukę, które zostały oparte na *Małym Księżciu* Antoine'a de Saint-Exupéry. Scenariusze te powstały jako owoc mojej wieloletniej pracy w roli nauczycielki wychowania przedszkolnego i związanych z nią poszukiwań. Zrealizowałam je w pracy pedagogicznej z dziećmi pięcioletnimi w jednym z podkrakowskich przedszkoli, ale mogą być także wykorzystane w pracy z dziećmi starszymi (w tym w nauczaniu zintegrowanym).

W zależności od predyspozycji i inwencji nauczyciela mogą zostać twórczo przekształcone lub odtworzone w wybranych fragmentach bądź w całości. W rozdziale trzecim prezentuję oddziaływania wychowawczo-dydaktyczne na wszechstronne kształtowanie się osobowości dzieci w procesie wychowania przez sztukę.

Książkę kończą uogólnienia i wnioski, w aneksie zaś został zamieszczony sprawdzian dyspozycji twórczych dziecka mojego autorstwa.

Rozdział I

Wychowanie przez sztukę

Wychowanie jako kształcenie do rozwoju i wartości

*Wychowanie dziecka to nie miła zabawa,
a zadanie, w które trzeba włożyć wysiłek bezsen-
nych nocy, kapitał ciężkich przeżyć i wiele myśli.*

J. Korczak

Socjologowie definiują wychowanie jako najstarszy proces społeczny, sprowadzający się do oddziaływania pokolenia dorosłych na jednostki nie-dojrzałe, dzięki czemu zachowane zostają wartości i struktury społeczne bytu. Trwałość zasad i norm wychowania pociąga za sobą rozwój jednostki, gwarantuje jej wolność samorealizacji oraz poczucie bezpieczeństwa¹. Najbardziej znamienne w tym procesie jest ukierunkowanie na przyszłość.

Współcześnie wychowanie traktowane jest jako całokształt procesów i oddziaływań zachodzących w relacji między dwoma osobami, jako świadome, planowe wspomaganie i towarzyszenie wychowawcy w osiągnięciu przez wychowanka wielowymiarowości oraz coraz wyższego poziomu człowieczeństwa. Opiera się na pociągającej mocy wartości i norm, wskazaniu ich we wzorcach zachowań, a także na naturalnym dążeniu człowieka do dobra, prawdy, piękna, miłości, życia wiarą i nadzieją. Polega na rozwija-

¹ U. M. Mazurczak, *Kryzys scholastyki a kryzys sztuki w świetle paidei* [w:] E. Karwowska (red.), *Kryzysy w sztuce. Materiały Sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki*, Lublin, grudzień 1985, PWN, Warszawa 1988, s. 33.

Niniejsza **darmowa publikacja** zawiera jedynie fragment pełnej wersji całej publikacji.

Aby przeczytać ten tytuł w pełnej wersji [kliknij tutaj](#).

Niniejsza publikacja może być kopiowana, oraz dowolnie rozprowadzana tylko i wyłącznie w formie dostarczonej przez NetPress Digital Sp. z o.o., operatora [sklepu na którym można nabyć niniejszy tytuł w pełnej wersji](#). Zabronione są jakiegokolwiek zmiany w zawartości publikacji bez pisemnej zgody NetPress oraz wydawcy niniejszej publikacji. Zabrania się jej od-sprzedaży, zgodnie z [regulaminem serwisu](#).

Pełna wersja niniejszej publikacji jest do nabycia w sklepie internetowym [Złote Ebooki](#).